

BACHELOR I SPORT MANAGEMENT 2024/2027

Individuell skriftlig eksamen i SPM 245- Økonomi

Generell informasjon

- Torsdag 5. mars 2026 kl. 10.00-14.00
- Hjelpemidler: kalkulator- deles ut på eksamen
- Eksamensoppgaven består av 5 sider inkludert forsiden
- Sensurfrist: 26. mars 2026

Les dette før du begynner på oppgavene:

Dersom du mener å mangle opplysninger for å kunne besvare et spørsmål eller mener at et oppgitt tall eller tekst er meningsløst, ta da dine egne forutsetninger. Gjør alltid rede for de spesielle forutsetninger du har tatt.

Vis hva du kan innenfor de oppgitte problemer. Bruk ikke tid på å vise kunnskaper om ting det ikke er spurt om. Det gir dårligere uttelling om man trekker inn irrelevante elementer i svaret, og det medfører tidstap. Svar gjerne kort, men det er viktig å få med relevante poeng.

Spesielle forutsetninger nevnt i ett spørsmål gjelder kun i det spørsmålet, og har ikke gyldighet i andre oppgaver, med mindre noe annet er klart angitt.
I den grad merverdiavgift benyttes i besvarelsen, skal det brukes 25 %.

Alt skal føres inn i din besvarelse. Du skal ikke levere dette oppgavesettet som en del av din besvarelse.

OPPGAVERNE/SVARENE SKAL KOMME I KRONOLOGISK REKKEFØLGE

OPPGAVE 1 (Teller 27 %)

I denne oppgave er KANDIDATNUMMERET ditt viktig. **Det siste tallet** i ditt kandidatnummer avgjør hvilket av nedenstående alternativ du skal bruke:

Er det siste tallet i kandidatnummeret ditt et 1-tall velger du alternativ 1. Har du et siste tall i kandidatnummeret ditt som er et 4-tall velger du alternativ 4. Har du for eksempel kandidatnummer 6078 så skal du velge alternativ 8.

Har du 0 som siste tall i kandidatnummeret ditt velger du alternativ 10.

Velger du feil alternativ får du 0 poeng i oppgave 1.

Det er altså bare ett alternativ som er aktuelt for deg og det må du bruke. Her er alternativene og tallene du skal forholde deg til og bruke i oppgave 1a) til 1 g).

Alternativ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Totale inntekter (TI)	100 000	200 000	300 000	400 000	500 000	600 000	700 000	800 000	900 000	10 000
VEK	38	118	228	148	458	338	600	1200	1200	80
Antall solgte enheter	1 000	1600	1000	1600	1000	1500	1000	500	600	100
Faste enhetskostnader (FEK)	50	7	60	100	30	70	90	450	250	16

a) Hva blir dekningsbidrag (DB) per enhet for ditt alternativ?

- b) Hva blir DB totalt for ditt alternativ?
- c) Hva blir resultatet for ditt alternativ?
- d) Hva blir dekningsgraden for ditt alternativ?
- e) Hva blir dekningspunktet i enheter for ditt alternativ? (Avrund til nærmeste hele enhet).
- f) Hva blir risikomarginen (i %)?
- g) En analytiker mener du bør senke prisen med 6 %. Da vil salget (x) øke med 9 % og VEK vil synke med 12 %. Vil du anbefale det? Vis med utregninger. (Avrund hele tiden til nærmeste hele enhet). (Teller 9 %).

OPPGAVE 2 (Teller 25 %)

I denne oppgave er også KANDIDATNUMMERET ditt viktig. **Det nest siste tallet** i ditt kandidatnummer avgjør hvilket av nedenstående alternativ du skal bruke. Er den nest siste tallet i kandidatnummeret ditt et 1-tall velger du alternativ 1. Har du et nest siste tall i kandidatnummeret ditt som er et 4-tall velger du alternativ 4. Har du 0 som nest siste tall i kandidatnummeret ditt velger du alternativ 10.

Har du for eksempel kandidatnummer 718 så skal du velge alternativ 1.

Det er altså bare ett alternativ som er aktuelt for deg og det må du bruke. Her er tallene du skal forholde deg til i oppgave 2a) til 2 c).

Alternativ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Direkte materialer	10 000	20 000	30 000	40 000	50 000	60 000	70 000	80 000	90 000	100000
Direkte lønn	10 000	20 000	30 000	40 000	50 000	60 000	70 000	80 000	90 000	100000
Ind. kostnader materialavd.	2 000	3 000	6 000	20 000	30 000	30 000	35 000	48 000	72 000	100000
Ind. kostn. tilv.avd.	11 000	20 000	18 000	24 000	25 000	18 000	21 000	48 000	27 000	10 000
Indirekte kostnader salgs- og adm.avd.	3 000	12 400	25 900	29 600	72500	101 600	121 900	128400	221100	210000

- a) Utarbeid tilleggssatsene for bedriften i ditt alternativ. Direkte materialer, direkte arbeidstimer og tilvirkningskostnad er fordelingsgrunnlaget. Direkte arbeidstimer i tilvirkningsavdelingen har utgjort 1 000 timer. (Teller 12 %)

- b) Finn prisen for et produkt som har 200 kroner i direkte materialer og 300 kroner i direkte lønn. Det vil gå med 4– fire timer i direkte arbeidstimer i tilvirkningsavdelingen. Fortjesten er 10 %. (Teller 8 %)
- c) Halvparten av de indirekte kostnadene i materialavdelingen og tilvirkningsavdelingen er faste. Alle de indirekte kostnadene i salgs- og administrasjonsavdelingen er faste. Du bruker fremdeles tallene fra alternativet ditt pluss eventuelt de beregningene du fant i oppgave 2 a) (Teller 5 %)

OPPGAVE 3 (Teller 16 %)

En virksomhet startet opp i januar 2026. Bruttolønningen for januar utgjorde kr 3 500 000. Skattetrekket var på kr 1 000 000. Kontoene man har til disposisjon i forbindelse med registrering av lønnsbilaget er: 1950 Skattetrekk, 2380 Kassekreditt, 2600 Skattetrekk, 2770 Skyldig arbeidsgiveravgift, 2780 Påløpt arbeidsgiveravgift, 2940 Påløpt ferielønn, 5000 Lønn, 5180 Ferielønn og 5400 Arbeidsgiveravgift.

- e) Gjør de registreringer som følger av lønnsbilaget, når bedriften gjør hva den skal gjøre, herunder sørge for fortløpende registrering av kostnadene etter hvert som de oppstår. Satsene bedriften benytter er 12 % feriepenger og 14,1 % arbeidsgiveravgift. (Teller 10 %)
- f) Når lønnskostnadene presenteres i resultatoppstillingen, inkluderes arbeidsgiveravgift og feriepenger. Hvor store var lønnskostnadene i januar beregnet på denne måten, og hva utgjorde utbetalt lønn i januar? (Teller 4 %)
- g) Når skal mva., arbeidsgiveravgift og skattetrekk for 1.termin betales? (Teller 2 %)

OPPGAVE 4 (Teller 10 %)

a)

Rentesats: 10 %				
P	R	R^{-1}	A	A^{-1}
1	1,1000	0,9091	0,9091	1,1000
2	1,2100	0,8264	1,7355	0,5762
3	1,3310	0,7513	2,4869	0,4021
4	1,4641	0,6830	3,1699	0,3155
5	1,6105	0,6209	3,7908	0,2638

Et annuitetslån på kr 2 000 000,- over 5 år med rente 10 % p.a. utbetales uten etableringsgebyr. Man betaler avdrag og renter en gang per år etterskuddsvis. Det er ingen provisjoner ved betalingene. Hvor stort er avdraget det andre året? Bruk tabellen vist over.

- b) En idrettsklubb i Holmestrand hadde 1.januar 2026 en kontantbeholdning på kr 7000,- og et bankinnskudd på kr 40 000,-. Forventede innbetalinger i januar er kr 190

000 og forventede utbetalinger er kr 210 000. Avskrivninger for januar er budsjettet til kr 25000.

Sett opp et likviditetsbudsjett for januar for idrettsklubben i Holmestrand.

OPPGAVE 5 (Teller 22 %)

- a) Hvor er vinningsoptimum og dekningspunktene hos en bedrift som jobber under fullkommen konkurranse. Vis med en frihåndstegning et enhetsdiagram som illustrerer fullkommen konkurranse.
- b) Forklar styringsnivåene i et aksjeselskap med mer enn 200 ansatte?
- c) Forklar selskapsformene ANS og DA?
- d) Forklar konkurranseformen differensiert oligopol.
- e) Hva er krysselastisitet?
- f) Fortell litt om saldometoden.
- g) En bedrift hadde 31.12.25 kr 20 600 000 i omløpsmidler (hvorav varelageret utgjorde kr 4 600 000), kr 28 400 000 i kortsiktig gjeld, kr 32 000 000 i langsiktig gjeld og kr 17 600 000 i egenkapital. Hvor stort er beløpet for bedriftens anleggsmidler?
- h) Er bedriften i oppgave 5g) likvid og/eller solid?? Vis utregning. (Teller 6 %)
- i) Hvis salget i kr er bedriftens flaskehals/knapp faktor, på hvilket grunnlag ville du ha plukket ut det mest lønnsomme produktet?